

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική προσέγγιση των ιστορικών πηγών, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ**:

- «Η προσφορά του Χ. Τρικούπη στον τομέα των συγκοινωνιών του ελληνικού κράτους υπήρξε ανεκτίμητη».
- «Ο Έλληνας πολιτικός έδωσε προτεραιότητα στην κατασκευή αμαξιών οδών και στη συγκρότηση ολοκληρωμένου οδικού και συγκοινωνιακού δικτύου».
- «Ελληνικές εταιρείες ανέλαβαν να εκπονήσουν την κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου, λιμενικών έργων[...]».
- «[...]διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου».
- «Χάρη στα μέτρα που πήρε συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξη[...]της βιομηχανίας».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο Β. 3. Προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας, Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εκσυγχρονιστική πολιτική του] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «[...]Την ίδια εποχή ο μεγάλος μεταρρυθμιστής ευνόησε τη βιομηχανική ανάπτυξη και τη δραστική επέκταση του σιδηροδρομικού και οδικού δικτύου της χώρας[...]»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που παρουσιάζει την προσφορά του Τρικούπη στον τομέα της βιομηχανίας και στον εκσυγχρονισμό των συγκοινωνιών.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική προσέγγιση των ιστορικών πηγών, να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Από το **ΚΕΙΜΕΝΟ**:

- «Η δημοσιονομική πολιτική του Χ. Τρικούπη υπήρξε πολύπλευρη και πολυδάπανη».
- «επιβάρυνε δυσανάλογα τόσο τον κρατικό προϋπολογισμό όσο και τον ελληνικό λαό προσφεύγοντας μοιραία στον εξωτερικό δανεισμό, ο οποίος υπήρξε όμως υπέρμετρος και αλόγιστος».

Από την **ΕΙΚΟΝΑ**:

- Η γελοιογραφία απεικονίζει τον Χ. Τρικούπη να κρατάει από τα αυτιά τον λαό (γάιδαρο), στον οποίο έχουν επιβληθεί πολλοί και ποικίλοι φόροι, και τον Θ. Δηλιγιάννη να βρίσκεται στην απέναντι όχθη, εκδηλώνοντας εκφράσεις και κινήσεις χλευασμού. [Σύνθημα της αντιπολιτευτικής πολιτικής, άλλωστε, του τελευταίου ήταν το «κάτω οι φόροι»]
- Ερμηνεία συμβολισμού: ο «γάιδαρος»-λαός γονατίζει υπερφορτωμένος από τους φόρους και προβάλλει αντίσταση στην προσπάθεια του Τρικούπη να τον τραβήξει προς την κατεύθυνση που επιθυμεί.
- Η γελοιογραφία αποτυπώνει, με σατιρικό τρόπο, τα αποτελέσματα των φόρων του Τρικούπη, τα οποία εντάσσονται στις ευρύτερες συνέπειες του αναπτυξιακού του προγράμματος για τον κρατικό προϋπολογισμό.

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού βιβλίου [Κεφάλαιο Β. 3. Προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό της Ελλάδας, Ο Χαρίλαος Τρικούπης και η εκσυγχρονιστική πολιτική του] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από το απόσπασμα:

- «[...]Για τη χρηματοδότηση του φιλόδοξου αναπτυξιακού προγράμματός του... κήρυξε την πτώχευση της χώρας και παραιτήθηκε[...]»

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγών και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που να παρουσιάζει την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού από το φιλόδοξο αναπτυξιακό πρόγραμμα του Χ. Τρικούπη, η οποία οδήγησε στον εξωτερικό δανεισμό, στην επιβολή βαριάς φορολογίας και εν τέλει στην πτώχευση.